ԵՐԿՈՏԱՍԱՆԵՐՈՐԴ — ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 581 — ՇԱՐԱԹ — 30 - ՄԱՐՏ 1863

Տարեկան գինն է 6 Արծաթ Մեճիտիէ։
Վեցամսեայ 3։ /։ ,,,
Մէկ ծանուցումը տողին 2 ղուրուշ է
Ստորագրութիւնները կանխիկ են։
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1ի եւ 15ին կը սկսին։

ՄԱՇԱԿ

ԼՐԱԳԻՐ

Դուրս երթալիք լրագիրներուն համար ծախքը առնողին վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որեւ իցէ գրութիւն խմբագրին պիտի ուղղուի. եւ ասոնց համար ծախքը խրկողին վրայ է։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԱԶԳ

Ազգային Սահմանադրութեան նկատմամբ հասարակութեան արդար հեռաքննութիւնը գոհ ընելու համար՝ սոյն թերթը սովորականէն աւելի տպուած է. ուստի կրնայ ստանալ լրագրոյս գրասենեակէն։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 30 ՄԱՐՏ

ՊՕՐՍԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

Մարսիլիա 5 ապրիլ.

Ցորեն, կուզուի եւ հասած չկայ, 125։ — Իպրայիլ, 54 75։ — Բակլաղա, 52։ — Մեսաքս, խոզակ կիլՋնան։ — Բամպակ, թուլ։ — Փոխանակութիւն 24 94։ — Ֆոնտոնները կիլՋնան, 69 35։ — Բոնտօլիտէ, 92 5/8։

Լոնտրա 9 ապրիլ.

Ցորեն, նոյն դին. գործերը չափաւոր։ — Մեսաքս, թուլ։ — Նախընթաց օրը Բոնտոլիտէն 92 5/8։ — Ամանեան 49 49 1/4։ — Փոխառութիւն 96 1/2։ Այսօր ածնի պատճառաւ Գօրան գոց է։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Եւրոպայէն այս շաբթու ալ կարեւոր լուրեր չկան բաց ՚ի Լեհաստանի ապստամբութեան վրայօք եկած լուրերէն, որոնք միշտ հակասական են, բայց վերջապէս ապստամբութեան շարունակելուն եւ օր քան զօր աւելի տարածուելուն վրայ տարակոյս չեն թողուր. Լրագրաց էջերը լի են պատերազմական տեղեկութիւններով, որոց մէջ գրեթէ միշտ Լեհացիք յաղթող ցոյց կը տրուին. բայց Ռուսաց զինուորական իշխանութիւններուն կողմանէ հրատարակուած տեղեկագիրներն հակառակը կը հաստատեն. Այս հակասութեան մէջէն ստոյգ լուր մը քաղել անհնար ըլլալով, աւելորդ կը համարինք յիշատակել.

Լոկ արեւմտեան տերութեանց կողմանէ ՚ի նպաստ Լեհաստանի ձեռնարկուած բարեհամական ջանքերուն գալով, բանակցութիւնները դեռ կը շարունակեն մեծ տերութեանց մէջ, եւ յոյս կայ որ յաջող արդիւնք մը պիտի ունենան Լեհաստանի համար.

Մերիկայի հիւսիսային Նահանգաց մէջ խաղաղութեան կողմնակիցներն օր քան զօր աւելնալու վրայ են. մանաւանդ վերջին ձախողութիւններուն վրայ, որոնք հարաւային նահանգաց զինու զօրութեամբ նուաճուելուն յոյսերը բոլորովին կը տկարացնեն.

Հեռագրական լուր մը կը ծանուցանէ թէ դաղղիացիք Մէքսիկայի մայրաքաղաքն առեր են. բայց այս լուրը դեռ պաշտօնական կերպիւ ստուգուած չըլլալուն՝ կանխահաս կը համարուի.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կէլիպոլուէն եկած հեռագրաբերը կը ծանուցանեն թէ օգոստափառ Այսրը շաբաթ օրը ժամը 7ին հոն հասնելով, նաւէն քաղաքը եկեր եւ երկու ժամ հոն կենալէ եաքը նորէն նաւը նստեր գիշերը Զանդգալէ հասեր է.

Կիրակի օրն ալ ժամը երեքին Զանդգալէն մեկներ է.

Էրզրանդրիայէն մարտ 26 թուով հեռագրաբեր մը կը ծանուցանէ թէ օգոստափառ Ինքնակալը նոյն օրը հոն հասեր, փոստաւոր կերպիւ ընդունուեր է. Բոլոր ժողովուրդն ուրախութեան մէջէ.

Այսերական նաւատորմիղը խիստ յաջող կերպով ըրեր է ճանրորդութիւնը.

Ա. Ինքնակալը եւ իր կայսերազուն եղբօրորդիքը քաջառողջ վիճակի մէջեն.

Այսերական հրամանաւ՝

Էրուսքոյ կարգի պաշտօնով Դամասկոս դանուող Շերվանի զաստէ Ա. սեմ. Մէհմէտ էֆէնտին Դամասկոսի դատարանին կուսակալ անուանեցաւ Մուշիրութեան աստիճանաւ.

Պէնալօկայի դայմադամ Մահմուտ Ֆայիզ պէյ Իւսկիւպի դայմադամանուանեցաւ.

Պօհճա ատայի նախորդ դայմադամ Էլի պէյ Բօսոսթոյի (Թէքիրտաղ) դայմադամ անուանեցաւ.

Բուսուսմաթի ժողովին անդամներէն Թիմուր պէյ Կ. Պօլսոյ Տիւաֆոտի եւ ատաղձի (քերեստէ) մաքսերուն վերատեսուչ անուանեցաւ.

Զըլորրի դայմադամ Մէրիմիրան Օֆիա փաշան Մէրսինի դայմադամանուանեցաւ.

Մայրաքաղաքիս կայսերական զօրաց բանակի կեդրոնը Շումնու փոխադրուիլ որոշուելով, Շքօտրայի զինուորական հրամանատար Ատոիւլ Հէրիմ փաշան նոյն բանակին Մուշիր անուանեցաւ.

Օգոստափառ Ինքնակալը կայսերական 3է բանակին Մուշիրի տեղակալ Ա. սեմ. Ատպի փաշային առաջին կարգի, զինուորական ատենին նախագահ Ա. սեմ. Հիւսէյին փաշային եւ արդարութեան բարձրագոյն ատենի անդամներէն Բիլալ էֆէնտիին, Սուպհի պէյին եւ կայսերական 5է բանակին պաշտօնակալաց գլուխ Ա. սեմ. Սէյիտ փաշային երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհեց.

Փարիզէն ապրիլ 8 թուով եկած մասնաւոր հեռագրաբեր մը կը ծանուցանէ թէ մայրաքաղաքիս Ռուսիոյ լեհաբնակ դեսպան Լապանոֆ իշխանին հրաժարականն ընդունուեր է.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգին անհամբեր բաղձանքը կատարուեցաւ. Հայոց ազգը Սահմանադրութիւն մը ունի հիմա, իր ներքին բարեկարգութեան անպորրութեան եւ յառաջադիմութեան անմոլար ուղեցոյց. Սահմանադրութիւն մը հաստատուն հիման վրայ դրուած, բայց իր նպատակին դիւրութեամբ եւ անվրէպ հասնելու համար՝ քրիստոնէական միաբանութիւն ոգւոյ եւ անձնուէր ազգասիրութեան միշտ կարօտ.

Այս համոզմամբ եւ յուսով կողջունենք կայսերական բարեհամակամութեան մեղի շնորհած Սահմանադրութիւնը, եւ ինչպէս որ անցեալ շաբաթ օրն ազգային երեսփոխանաց սիրան անպատում գոհութեան եւ երախտագէտ շնորհակալեաց ըզգացումներով լցուեցաւ, անշուշտ ենք որ արդէն հասարակութեան սիրան ալ նոյն զգացումներով պիտի լցուի երբոր անցեալ շաբաթ օրուան Ընդհանուր ժողովին պատմութիւնը լսէ եւ վերահաստատեալ Սահմանադրութեան արտատպութիւնները տեղեկանայ, որուն տարակոյս չունինք թէ անձկանօք կ՚սպասէ.

Ուստի նախ Ընդհանուր ժողովին համառօտ պատմութիւնը ընենք.

Ինչպէս որ նախընթաց թուով ծանուցեր էինք, Տեղապահ Ս. Հայրը Ռ. Դրան հրամանաւ ազգային երեսփոխաններն ՚ի ժողով հրաւիրեր էր անցեալ շաբաթ օրը, Ռ. Դրան հրովարտակն եւ վաւերացեալ Սահմանադրութիւնը Ազգին ներկայացնելու համար.

Ուրբաթն եւ հինգ երեսփոխանք եւ եկեղեցական դասուն ներկայացուցիչները Տեղապահ սրբազանի հրաւէրին համեմատ ազգային Պատրիարքարանը դումարուեր էին.

Ժամը հինգ ու կէսին առեանը բացուեցաւ Դեր. Տեղապահ սրբազանին համառօտ մէկ առենաբանութեամբը, որով կը ծանուցանէր ազգային Սահմանադրութեան օգոստափառ Կայսեր բարձր հաւանութեամբը վաւերացեալ Ազգին շնորհուիլը. յաւելցնելով թէ Ազգին ներկայ յաւալի վիճակին այս պիտի ըլլայ միակ դարման, եւ առաջարկեց որ անոր անցպաղ գործադրութեանը համար պէտք եղած միջոցներն ՚ի գործ դրուին.

Ամենայնպէս Աշնանեան մեծապատիւ Պօղոս ազան ոտքի ելնելով Ռ. Դրան հեւաւեալ հրամանագիրը կարդաց.

Էրմէնի Բաթրիգ դայմադամը տիրայէթլուէֆէնտի.

Էրմէնի Բաթրիգխանէսինին իսլահի անվալ վէ իտարէսինէ տայիր օլարագ, մուգատէմա Պապի Ալիտէ թէչքիլ օլունան գօմիսիյօնտէ գալէմէ ալընան Նիզամնամէնին սըրֆ ումուրի տիւնեէվիյէտէն օլան պազը մահալլերի թահիհ օլունտըգտէն սօնրա, հուզուրի մասալի մէվգիուր հաղրէթի փատիշահիյէ լէտէլ արզ՝ Նէզտի ալիի ճէնտպի փատիշահիտէ ըէհլինի գատալ օլմասի իլէ, մէվատտի միւնասէբիճէսինին պատէղին նիզամ իթթիխաղ օլունմասի խուսուսընդն թարաֆի ասսթանէլերինէ հավալէսինէ էմր վէ ֆէրմանի հիւմայուն հաղրեթի միւլիւքանէ միւթաալլիգ վէ շերէֆ-

սուտուր պույրուլմուշ, վէ մէզքիւր նիզամնամէ լէֆֆէն կէօնտէրիլմիշ օլմաղլէ, պէրմանթուգի իրատէյի սէնիյէի ճէնտպի փատիշահի՝ նիզամնամէյի մէզքիւրքն հավի օլտըղի մէվատտան պատէմա տէսթուր իւլամէլ թուրքլարագ, մուգթադիյաթ ընդն իֆասընէ հիմմէթ էյլէյէլեր տէյու։

1279 շէվվալ 9.

(Թարգմանութիւն)

Հայոց Պատրիարքի Տեղապահ խոհեմաբարդ էֆէնտի.

Հայոց Պատրիարքարանի վիճակին լաւութեանը եւ բարւոք կառավարութեանը նկատմամբ ասկէ յառաջ Բ. Դուռը հաստատուած յանձնաժողովոյն միջոցաւը շարադրեալ կանոնագրին մէջի միայն քաղաքական մասին վերաբերեալ քանի մը կէտերը սրբագրուելէ եաեւ, օգոստափառ Ինքնակալին մատուցուեցաւ, եւ Նորին վեհափառութիւնը ընդունելով զայն, հրամանը բրաւ որ անոր մէջ պարունակուած յօդուածները այսուհետեւ կանոն բռնուելու համար գործը ձեղի յանձնուի.

Ուստի նոյն կանոնագիրքն ներքիակեալ ձեղի զրկուեցաւ, որպէս զի ըստ հրամանի վեհափառ կայսեր անոր մէջ պարունակածները այսուհետեւ անխախտ՚ի գործ դրուին, եւ անոր գործադրութեան պէտք եղածը կարգադրելու հոգ տանիք։

1865 մարտ 17.

Այս հրամանագրին ընթերցումէն եւաւ. մեծապատիւ Երսքանեան Սարգիսն պէ յր Սահմանադրութիւնը ծայրէ՚ի ծայր կարդաց, որուն ամեն տրամադրութիւններն ազգային երեսփոխաններէն գոհութեամբ ընդունուեցան։

Ընթերցումն աւարտելէն եաեւ, դիւանը շնորհակալութեան քուէ առաջարկեց նախ կայսերական բարեհամակամութեան համար՝ որ այս պարագայիս մէջ ալ Հայոց ազգիս վրայ ունեցած հայրական խնամքը մանաւոր կերպով յայտնեց. եւ ապա Ռ. Դրան եւ ազգային յանձնաժողովներուն համար՝ որոնք ազգասիրական անձնուէր փութով եւ անխոնջ ջանիւ Սահմանադրութեան հաստատութեանը սրբեցնեցան։

Ժողովն այս առաջարկութիւնը միաձայն հաւանութեամբ ընդունելով՝ որոշեց շնորհակալութեան ուղերձ մը դրել ընդհանուր ազգիս կողմէն եւ կայսերական կառավարութեան մատուցանել։

Այս առաջին եւ անհրաժեշտ պարտաւորութեան կատարուելէն եաեւ, դիւանը առաջարկեց որ Սահմանադրութեան գործադրութեանը համար Տեղապահ սրբազանի նախագահութեամբ տասն բանիրուն եւ ձեռնհաս անձերէ յանձնաժողով մը ընտրուի, օրուն պաշտօնը ըլլայ վաւերացեալ Սահմանադրութեան արտատպութեանց համեմատ՝ թաղական խորհրդոց եւ երեսփոխանաց ընտրութեան եւ ուրիշ գործողութեանց համար պէտք եղածը տնօրինել։

Այս առաջարկութիւնն ալ ընդունուելով՝ որոշուեցաւ որ ներկայ գտնուող երեսփոխանք իրենց քուէն ձգեն քուէատուփին մէջ, եւ բացակայ եղողներն ալ յատուկ նամակաւ զրկեն ՚ի Պատրիարքարան մինչեւ երկուշաբթի, եւ նոյն օրը քուէհատները կատարուի հանմամատական առաւելութեամբ, ՚ի ներկայութեան ուրթ

քննիչներու որ անմիջապես ընտրուեցան և էին՝

Եկեղեցական դասէն

Երջ. Տ. Երեմիա վարդապետ
» » Յովհաննէս քահանայ Ֆիւնդեարպէ յէնտեան
» » Գրիգոր » Խասգիւղի
» » Գրիգոր » Խուզլուն-ճուխի

Աշխարհականք

Մեծ. Թորոս Գիսակ պէյ
» Յարութիւն էֆէնտի Մանուելեան
» Յովակիմ աղա Նէվզուզեան
» Գրիգոր աղա Նորատունկեան

Այս որոշման համեմատ երկուշաբթի օրը քուէհամարը կատարուելով, առաւելագոյն քուէ ստացողներն եղան հետեւեալ տասն յարգի անձինք.

	Քուէ
Սուրէնեան պէյ Աղջնեան	69
Մկրտիչ աղա Աղաթոն	67
Յովհաննէս էֆէնտի Սուրէնեան	52
Ալարդերես աղա Մխսաքեան	47
Գրիգոր էֆէնտի Մարկոսեան	42
Աղթուն Տիւրրի էֆէնտի	40
Յովակիմ աղա Նէվզուզեան	39
Մարտիրոս աղա Մէհէնտիսեան	32
Պօղոս աղա Աշնանեան	29
Գիսակ Թորոս պէյ	29

Ֆեռւարար այս 10 յարգի անձերը Սահմանադրութեան գործադիր յանձնաժողովոյ անդամ անուանեցան.

Հաւասիկ վաւերացեալ Սահմանադրութեան այն մասերը՝ որոնք առաջինէն կը տարբերին.

ՊԱՏՐԻԱՐՔ

Կ. Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքին ընտրութեան եղանակը.

ՅՕԳ. 1. Կ. Պոլսի Պատրիարքը ազգային բոլոր ժողովոց նախագահն է, և անոնց գործադիր իշխանութիւնը կը վարէ, և մասնաւոր պարագաներու մէջ Տէրութեան հրամանաց գործադրութեան միջնորդն է.

Պատրիարք ընտրուելու անձը պէտք է որ ընդհանուր ազգին վստահութեանը և յարգանացը արժանի ըլլալու համար՝ այս աթոռին վայելուչ ամէն յատկութիւններով զարդարուած, և 'ի վաղուց անտի Պատրիարքութեան յատկացեալ Եպիսկոպոսաց կարգէն ըլլայ. միանգամայն Տէրութեան կատարեալ վստահութեանը արժանաւոր, և դոնէ իր հօրմէն սկսեալ Օսմանեան հպատակ և երեսուն և հինգ տարին լրացուցած անձ մը ըլլայ.

ՅՕԳ. 2. Երբ Պատրիարքը վախճանի կամ հրաժարի և կամ որ և է պատճառաւ պատրիարքական աթոռը պարապ մնայ, Կրօնական և Քաղաքական ժողովները խառն ժողով կազմելով, Տեղապահ մը կընտրեն, և անոր հաստատութիւնը Ր. Դրանէն կը խնդրեն.

Ընդհանուր ժողովը կընտրէ զՊատրիարքը. բայց Կրօնական և Քաղաքական ժողովները ընտրելեաց արժանաւորութեան ստուգմանին վրայ կարծիքնին տալու իրաւունք ունին ներկայացման ցուցակով մը.

Ընտրութիւնը հետեւեալ կերպով կըլլայ.

Նախ և առաջ Տեղապահը օսմանեան հողին վրայ գտնուող Եպիսկոպոսաց ցանկը կը շինէ՝ իւրաքանչիւրին անուանը առջև առաջին յօդուածին մէջ ընտրելութեան համար պահանջուած հանգամանքը նշանակելով.

Այս ցանկը Կրօնական ժողովոյն կը ներկայացուցնէ, որ եկեղեցական համագումար ժողով գումարելով՝ ներկայացման ցուցակ մը կը պատրաստէ գաղտնի քուէարկութեամբ. այսինքն՝ իւրաքանչիւր անդամ թուղթի մը վրայ կը գրէ այն ամէն Եպիսկոպոսաց անունները՝ զորոնք Կրօնական մասին անընդունելի չհամարիր. Ետքը քուէհամարն ըլլալով, այն անունները ցուցակի մը մէջ կառնուին քուէից շատութեան կարգովը.

Այս ցուցակը՝ պատրաստուելէն ետքը՝ Տեղապահը զանի Քաղաքական ժողովին կը ներկայացնէ որ մէջը նշանակուած անձանց քաղաքական մասին արժանաւորութեան վրայ քննութիւն ընելով, ամէնէն արժանաւորները քուէարկութեամբ կը գատէ, և ձայնից առաւելութեամբ հինգ ընտրելի կորոշէ.

Այս երկրորդ ցուցակը Քաղաքական ժողովին ձեռքը Ընդհանուր ժողովին կը ներկայացուի, և եկեղեցական համագումար ժողովին պատրաստած առաջին ընդարձակ ցուցակն ալ Ընդհանուր ժողովին սրահին մէջ կախուած կըլլայ. ուրեմն Ընդհանուր ժողովը երկու ձեռնհաս ժողովներուն ընտրելեաց որպիսութիւնը վրայ՝ թէ՛ Կրօնական և թէ՛ Քաղաքական մասին կարծիքն խմանալով, կրնարէ զՊատրիարքը գաղտնի քուէարկութեամբ և բացարձակ առաւելութեամբ քուէից. Ընդհանուր ժողովը կրնայ Քաղաքական ժողովին ներկայացուցած ցուցակէն դուրս գտնուող անձի մը վրայ ալ քուէ տալ, բաւական է որ այն անձը Եկեղեցական հաստատումար ժողովին պատրաստած ցուցակին մէջ գտնուի, վասն զի այս եկեղեցական ցուցակէն դուրս մնացած անձի մը վրայ ընտրութիւն չկրնար ըլլալ.

Եթէ առաջին անգամին բացարձակ առաւելութիւն չվաստակուի, երկու առաւելագոյն քուէ ստացողաց անունները կը ծանուցուի Տեղապահին կողմէն Ընդհանուր ժողովոյ անդամներուն, և երկրորդ քուէարկութիւնը օրինաւոր պահէ այն երկուքին վրայ կըլլայ. Այս երկրորդ քուէարկութեան մէջ երեսփոխաններէն որոնք՝ որ չկրնան ներկայ գտնուիլ, կրնան քուէներնին ժողովին զրկել, Տեղապահին կամ Ատենապետին ուղղեալ, կնքեալ և ստորագրեալ նամակով.

Քուէները քուէատուփին մէջ կը հաւաքուին, ու քուէհամարը կըլլայ Ընդհանուր ժողովոյ դիւրնին ձեռքը, և սոյն ժողովին մէջէն ընտրուած չորս եկեղեցական և չորս աշխարհական քննիչներու ներկայութեամբը. Եթէ պատահի որ երկրորդ անգամի քուէարկութեան մէջ քուէները երկու անձի վրայ հաւասարապէս բաժնուին, այն ատեն երկուքին մէկը վիճակաւ կընտրուի.

ՅՕԳ. 3. Ընտրութիւնը լմննալէն ետքը տեղեկագիր մը կը շինուի զոր բոլոր բաշմականք կ'ստորագրեն, և Տեղապահին միջնորդութեամբ Ր. Դրան կը մատուցուի, որ ըստ վաղեմի սովորութեան կանուանէ զՊատրիարքը կայսերական հրամանին համեմատ.

ՅՕԳ. 4. Ընդհանուր ժողովը անմիջապէս հրաւէր կը զրկէ Պատրիարք ընտրուած անձին քանի մը անձանց ձեռքով եթէ ընտրեալը Պոլսի մէջ է, և յատուկ հրաւիրակաւ մը, եթէ Պոլսեն դուրս տեղ մ'է.

Ընտրեալը Պատրիարքը հրաւէրն առնելով Պատրիարքարան կուգայ և Մայր Եկեղեցւոյ մէջ Ընդհանուր ժողովին առջև հանդիսաւորապէս ուխտ կընէ սոյն օրինակի. «Առաջի Աստուծոյ և առաջի Աստուածային որ ներկայացեալ է Ընդհանուր ժողովով՝ ուխտեմ հաւատարիմ մնալ Տէրութեան և Աստուծոյ և հսկել բոլոր սրտով անթերի գործադրութեան ազգային Սահմանադրութեան.»

Ամիջապէս Տեղապահին պաշտօնը կը լմննայ և նորընտիր Պատրիարքը Ր. Դրան կողմէն հրաւէր ընդունելով ու զղեկի օգոստափառ կայսեր կը ներկայանայ, և իր Պատրիարքական իշխանութիւնը կրն դունի ու հաքը Ր. Դուռը գալով պաշտօնական կերպով կը ծանուցուի.

ՅՕԳ. 5. Եթէ Պատրիարքը Սահմանադրութեան դէմ պակասութեան մը մէջ գտնուի, ամբաստանութեան տակ կընկնի.

ՅՕԳ. 6. Պատրիարքին վրայ ամբաստանութիւն մը կամ Ընդհանուր ժողովին կողմէն կամ Կրօնական ժողովին կամ Քաղաքական ժողովին կողմէն կըրնայ ըլլալ.

Երբ ասանկ ամբաստանութիւն մը պատահի, ամբաստանող կամ բողոքող ժողովը Ր. Դրանէն հրաման առնելով, Պատրիարքէն կը խնդրէ որ Ընդհանուր ժողով գումարէ.

Եթէ Պատրիարքը չուզէ Ընդհանուր ժողով գումարել, կրկին անգամ Ր. Դրան բողոք կըլլայ, որ բողոքին համեմատ Պօլսի մէջ գտնուող երիցագոյն եպիսկոպոսին նախագահութեամբը Ընդհանուր ժողով գումարելու հրաման կուտայ.

Ընդհանուր ժողովը իր մէջէն քննիչ յանձնաժողով մը կը կարգէ տասն հոգիէ բաղկացեալ (հինգ եկեղեցական և հինգ աշխարհական) որոնք ամբաստանողաց կամ բողոքողաց մէջէն պէտք չէ որ ըլլան.

Քննիչ յանձնաժողովը ամբաստանութիւնը քննելով, տեղեկագիր կուտայ Ընդհանուր ժողովու. որ գաղտնի քուէարկութեամբ կորոշէ խնդիրը.

Եթէ այս որոշումը՝ որ ստորագրեալ պէտք է ըլլայ որոշման կողմը քուէ տուող ժողովականներէն, Պատրիարքին հրաժարումը վճռած ըլլայ, երկու ժողովոց ատենապետները նախագահ եպիսկոպոսին հետ 'ի միասին Պատրիարքին կը ներկայացնեն, որ յայնժամ ազգին որոշ կամքը տեսնելով հրաժարականը տալու պարտաւորեալ է. Եթէ Պատրիարքը իր հրաժարականը չուզէ տալ, Ր. Դրան խնայ կը արուի, որ պաշտօնէն կը ձգէ զՊատրիարքը.

ՅՕԳ. 7. Հրաժարեալ պատրիարքը վճռակաւոր եպիսկոպոսաց կարգը կանցնի և ըստ այնմ պէտք եղածը կը տնօրինուի Խառն ժողովին կողմէն.

Երուսաղէմայ Պատրիարք

ՅՕԳ. 17. Երուսաղէմայ Պատրիարքը Ս. Յակոբայ Աթոռին ցկեանս գահակալն է. միանգամայն Հայոց ազգին սեպհական Ս. Երուսաղէմի տնօրինական տեղեաց տնօրէն և Յակոբեանց միաբանութեան վանահայրն է.

Իւր պարտաւորութիւնն է Ս. Երուսաղէմի վանուցը կանոնագրին տրամադրութեանցը հետեւիլ և անոր անթերի գործադրութեանը հսկել.

ՅՕԳ. 18. Եթէ Պատրիարքը Երուսաղէմայ վանուց կանոնագրին դէմ պակասութեան մը մէջ գտնուի, ամբաստանութեան տակ կընկնի.

ՅՕԳ. 19. Պատրիարքին վրայ ամբաստանութիւն մը կամ միաբանութեան կողմէն կամ Պօլսի Կրօնական ու Քաղաքական ժողովոց մէկին կողմէն կրնայ ըլլալ.

Այսպիսի պարագայի մը մէջ ազգային Ընդհանուր ժողով կը գումարուի ամբաստանութիւնը քննելու համար. Եթէ ամբաստանութիւնը հիմնաւոր ըլլայ, Ընդհանուր ժողովը Ս. Պօլսոյ Պատրիարքին վերաբերեալ պատասխանատուութեանց հետեւելով (տես յօդ. 6) ըստ հարկին կամ կարգի կը հրաւիրէ զՊատրիարքը մասնաւոր բողոքագրով մը, և կամ կը պարտաւորէ զանի հեռանալ պատրիարքական Աթոռէն, Պատրիարքական պաշտօնը տեղեկալի մը յանձնելով, զոր Ընդհանուր ժողովը գաղտնի քուէարկութեամբ կընտրէ Միաբանութեան մէջէն.

ՅՕԳ. 20. Երբ Երուսաղէմայ Պատրիարքը վախճանի, Միաբանութիւնը իր մէջէն տեղապահ մը կընտրէ և կեդրոնական Սարչութիւնը կը հաստատէ զանի.

ՅՕԳ. 21. Երուսաղէմայ Պատրիարքը կեդրոնական Սարչութեան կողմէն կընտրուի. բայց Միաբանութիւնը իրաւունք ունի ընտրելեաց արժանաւորութեան ստուգմանին վրայ իր կարծիքը յայտնել ներկայացման ցուցակով մը. երբ Պատրիարքը վախճանի, Միաբանութեան նորընտիր տեղապահը անմիջապէս Միաբանից Ընդհանուր ժողովը կը գումարէ. այս ժողովը Ս. Պօլսոյ Պատրիարքի ընտրութեան համար Պ. ըսոյ եկեղեցական Համագումար ժողովին ըրած կերպովը ներկայացման ցուցակ մը կը պատրաստէ. Բայց այս ցուցակը գտնէ 9 ընտրելեաց անուն պէտք է որ պարունակէ. սոյն ցուցակը կեդրոնական Սարչութեան կը զրկուի Միաբանութեան ատորագրեալ յայտագրովը.

ՅՕԳ. 21. Երուսաղէմայ Պատրիարք ընտրուելու անձը գոնէ 35 տարին լրացուցած և 'ի ծնէ տէրութեան հպատակ, Միաբանութեան եպիսկոպոսներէն կամ վարդապետներէն մէկը պէտք է ըլլայ. միանգամայն միաբանութենէն զատուած մէկը պէտք չէ որ ըլլայ.

Միաբանութենէն զատուած չեն համարուիր այն անձինքը զորոնք կեդրոնական Սարչութիւնը որ և է ազգային պաշտօնի մը կը կարգէ Երուսաղէմայ Պատրիարքին հաւանութեամբը.

ՅՕԳ. 23. Կրօնական ու Քաղաքական ժողովները խառն ժողով կազմելով որոշեալ ցուցակին մէջ գտնուած անձանց արժանիքը կը քննեն և կորոշեն 3 ընտրելի որոնց անունները ընդհանուր ժողովին կը ներկայացնեն. Միաբանութեան կողմէն եկած ցուցակն ալ Ընդհանուր ժողովին սրահին մէջ կախուած կըլլայ՝ որով Ընդհանուր ժողովը թէ Միաբանութեան և թէ ազգային ժողովներու կարծիքը խմանալով ընտրելեաց որպիսութեանը վրայ, անոնց մէջէն կրօնքի ուսման և բարուց նկատմամբ ամենէն աւելի արժանաւորութիւն ունեցող անձը կընտրէ գաղտնի քուէարկութեամբ և քուէից բացարձակ առաւելութեամբ.

Ընդհանուր ժողովին մէջ Միաբանութեան ներկայացուցած ցուցակէն դուրս գտնուած անձի վրայ քուէարկութիւն չի կրնար ըլլալ.

Ազգային Կրօնական ժողով.

ՅՕԳ. 24. Կրօնական ժողովը կը բաղկանայ 14 բանիրուն եկեղեցականներէ, որ գոնէ 30 տարին լրացած և գէթ 5 տարիէ 'ի վեր ձեռնադրուած պիտի ըլլան.

ՅՕԳ. 25. Եկեղեցականաց համագումար ժողովը Կրօնական ժողովին անդամաց թուին եռապատիկը կընտրէ գաղտնի քուէարկութեամբ, և անունները ազգային Ընդհանուր ժողովին կը ներկայացնէ ստորագրեալ յայտագրով մը. Ընդհանուր ժողովը անոնց մէջէն գաղտնի քուէարկութեամբ կընտրէ Կրօնական ժողովին անդամները և իր տեղեկագիրը Պատրիարքին ձեռքը կը մատուցանէ Ր. Դրան որ կանուանէ զանոնք կայսերական հրամանաւ.

ՅՕԳ. 26. Կրօնական ժողովը երկու տարին անգամ մը տարին վերջը համագումար կը լուծուի և մայիսի սկիզբը կը նորոգուի. Այս ժողովին անդամները անմիջապէս վերընտրելի չեն. բայց 6 տարի ետքը կրնան նորէն ընտրուիլ նոյն ժողովին անդամ.

ՅՕԳ. 27. Կրօնական ժողովին անդամներէն հրաժարական տուող և կամ ուրիշ պատճառով մը պակասողներուն թիւը 3ի հասնի նէ, ասոնց տեղ ուրիշներ կընտրէ Ընդհանուր ժողովը. Բայց մինչև որ այս ընտրութիւնն ըլլայ, Կրօնական ժողովին մէջ բոլոր անդամոց մեծագոյն մասը կը բնակուի.

ՅՕԳ. 28. Կրօնական ժողովին պաշտօնն է . . . . . (ըստ առաջնոյն).

ՅՕԳ. 34. Կրօնական ժողովին մէջ ամէն տեսակ ընտրութիւն գաղտնի քուէարկութեամբ կըլլայ.

ՅՕԳ. 35. Կրօնական ժողովը կանոնագիր մը պէտք է շինէ, եկեղեցականաց վիճակին բարելաւութեանը և ազգային անդորրութեանը վրայ, որպէս զի իրենց նուիրական պաշտօնը կարենան ձիրի կատարել.

Քաղաքական ժողով.

ՅՕԳ. 36. Քաղաքական ժողովը կը բաղկանայ ազգային գործոց և տէրութեան օրինաց տեղեակ 20 աշխարհականներէ.

ՅՕԳ. 37. Ընդհանուր ժողովը կընտրէ Քաղաքական ժողովին անդամները գաղտնի քուէարկութեամբ և քուէից բացարձակ առաւելութեամբ. Նա մասնաւոր տեղեկագրով մը, Պատրիարքին միջնորդութեամբը Ր. Դրան կը ներկայա-

ցընէ, որ կանուանէ Քաղաքական ժողովականները կայսերական հրամանաւ։

ՅՕԳ· 38։ Քաղաքական ժողովը երկու տարին անդամմը ապրիլին վերջը ամբողջ կը լուծուի, և մայիսի սկիզբը կը նորոգուի։ Այս ժողովին անդամները որ մինչև երկու տարի վերընտրելի չեն Քաղաքական ժողովականութեան, ուրիշ որ և է պաշտօնի համար ընտրելի են։

ՅՕԳ· 39։ Երբեք անդամ իրարու վրայ առանց բանաւոր պատճառ մը գրով իմացընելու ներկայ չգտնուող ժողովականին, ժողովին կողմէն տաճնապետը նամակ մը կը գրէ չգալուն պատճառը հարցընելու համար, եթէ պատասխան չընդունի, երկրորդ գրութեամբ տաճնապետը իմաց կուտայ անոր որ եթէ յաջորդ տեսանին ալ ներկայ չգտնուի, ժողովը զինքը հրաժարեալ պիտի համարի։ եթէ նորէն չներկայանայ, այնպիսին հրաժարեալ պիտի սեպուի։

ՅՕԴ· 40։ Երբ քաղաքական ժողովին անդամներէն հրաժարական առողներուն և կամ ուրիշ պատճառով մը պակասողներուն թիւը երեքի հասնի, անոնց տեղ ուրիշներ կընտրէ Ընդհանուր ժողովը։ բայց մինչև որ այս ընտրութիւնը ըլլայ, Քաղաքական ժողովին մէջ բոլոր անդամոց մեծագոյն մասը կը բնակուի։

ՅՕԳ· 41։ Քաղաքական ժողովին պաշտօնն է · · · · · · (Ըստ առաջնոյն)։

Ազգային խորհուրդներ եւ Հոգաբարձութիւններ։

ՅՕԴ· 44։ Ազգային վարչութեան Ուսումնական, Տնտեսական, և Դատաստանական գործոց և վանորէից համար 4 տեսուչ խորհուրդ և տասնչմէ զատ մասնակարարութեան պաշտօնով 3 Հոգաբարձութիւն պիտի հաստատէ Քաղաքական ժողովը։

Այս խորհրդոց և հոգաբարձութեանց անդամները 2 տարի պաշտօն կը վարեն և ամեն տարեգլուխ կիսով չափ կը նորոգուին։ Դատաստանական խորհրդին՝ Պատրիարքի փոխանորդը կը նախագահէ։

(Այս տեսուչ խորհուրդներուն տարմագրութիւնները նոյն են՝ ըստ առաջնոյն։ միայն վանորէից խորհուրդին վրայ յետագայ տարմագրութիւններն եղած են։)

Վանորէից խորհուրդ։

ՅՕԳ· 48։ Վանքերն ազգին սեպհական ստացուածքներն ըլլալով, անոնց մնատակարարութիւնը և հասութից ու ծախուց ընդհանուր տեսչութեան ու քննութեան իրաւունքը Ազգին կը վերաբերի։

Ամեն վանքի համար մասնաւոր կանոնագրութիւն պիտի սահմանուի, զոր կեդրոնական վարչութեան Խառն ժողովը կը պատրաստէ, իւրաքանչիւր վանուց միաբանութեան և վանորէից խորհրդին կարծիքն առնելով, և Ընդհանուր ժողովը կը հաստատէ։

Սոյն կանոնագրութեանց հիմնական սկզբունքն են,

Ա· Իւրաքանչիւր վանքի տնտեսութիւնը իւր միաբանութեան պաշտօնն ու պարտաւորութիւնն է· իսկ ամենուն ընդհանուր տեսչութիւնը կեդրոնական վարչութեան իրաւունքն է, զոր կը գործադրէ վանորէից խորհրդին ձեռքով։

Բ· Իւրաքանչիւր վանքի վանահայրն իր միաբանութեան կողմէն կընտրուի, և կեդրոնական վարչութեան Խառն ժողովին հաւանութեամբը Պատրիարքի ձեռաւ կը հաստատուի։ Վանահայր ըլլալու անձը պէտք է որ 35 տարին լրացուցած ու Օսմանեան տէրութեան հպատակ եղած ըլլայ։

Գ· Ազգին բոլոր վանքերը Ազգին բարոյական զարգացմանը ծառայելու պարտաւոր են։ Ուսմամ ամեն մէկուն մէջ իւսենց կարողութեան չափովը ընծայարան, թանգարան, տպարան, հիւանդանոց և այլ ուրիշ ազգօգուտ հաստատութիւններ պէտք է սահմանուին։

Վանորէից խորհուրդը 7 անձերէ կը բաղկանայ՝ զորոնք Քաղաքական ժողովը կ'ընտրէ քուէից առաւելութեամբ։

Վանորէից խորհրդին պաշտօնն է իւրաքանչիւր վանքի կանոնագրութեան հսկել, եկամուտներն ու հասոյթները բաշխել, և ծախքերը քննել ու կանոնաւորել։

Վանորէից խորհուրդը կ'ընտրէ վանականներուն մէջէն իւրաքանչիւր վանքի մատակարարութեան պաշտօնին յատուկ ոգեալ անձինքը, որոնք վանահօր նախագահութեամբը միաբանութեան մասնաւոր կանոնագրութեանը համաձայն վանքը տնտեսելով, որոշեալ ժամանակները իրենց անտեսութեան համարը կուտան վանորէից խորհրդին։

Ազգային Ընդհանուր ժողով։

Ա· Կազմութիւն եւ պարտաւորութիւն։

ՅՕԳ· 57։ Ազգային Ընդհանուր ժողովը 140 երեսփոխաններէ կը բաղկանայ։

Ա· Մէկ եօթներորդ մասը եկեղեցական երեսփոխանք՝ զոր Կ· Պոլսոյ մէջ գտնուող եկեղեցականները կընտրեն 20

Բ· Երկու եօթներորդ մասը գաւառներէն ընտրուած երեսփոխաններ 40

Գ· Չորս եօթներորդ մասը՝ Կ· Պոլսոյ թաղերէն ընտրուած երեսփոխաններ 80

Ընդ ամենը 140

ՅՕԳ· 58· Արմենական և Քաղաքական ժողովներուն անդամները Ընդհանուր ժողովին ներկայ կը գտնուին, բայց թէպէտ երեսփոխան ընտրուած չեն, Ընդհանուր ժողովին մէջ խօսելու իրաւունք ունին, բայց քուէ չունին։

ՅՕԳ· 59։ Քանի որ ժողովական նայ մեծագոյն մասը գոնէ 71 հոգի ներկայ ըլլայ, Ընդհանուր ժողովը նիստ չի կրնար ընել։

ՅՕԳ· 60։ Ընդհանուր ժողովին պաշտօնն է Պատրիարքը, Կաթուղիկոսը և Ազգիս բարձր պաշտօնեաները, և Արմենական և Քաղաքական ժողովներուն անդամները ընտրել։ Ազգային ժողովներուն վարչութեանը հսկողութիւն ընել, այն ժողովներուն վերաբերեալ՝ բայց իւրենց ձեռնհասութենէն վեր համարուած գործերը վճռարար անտրիներել, և ազգային Սահմանադրութիւնը անխախտ պահել։

ՅՕԳ· 61։ Ընդհանուր ժողովը կը գումարուի նախ՝ կանոնաւորապէս ըստ վաղեմի սովորութեան ամեն երկու տարին անդամ մը ապրիլ ամսոյ վերջերը, ազգային եղ և մոխ ընդհանուր համարառութիւնը մոխի ընելու, ազգային եղ և մոխ ընդհանուր հաշիւները տեսնելու՝ ազգային ժողովոյ բոլոր անդամները փոխելով՝ ուրիշներ ընտրելու, և յետագայ երկու տարուան ազգային տարեկան տուրքին տնօրէնութիւնը հաստատելու համար։ Սոյն ժողովը՝ սկսած օրէն մինչև երկու ամիս կը տևէ, և իր նիստերը կը վերջացընէ։

Այս երկու տարեկան ժողովին նիստերուն մէջ վարչութեան անդամ դրուող երեսփոխանները ամեն խնդրոյ վերայ կրնան խօսիլ, բայց տուրքի և ընտրութեան խնդիրներէն զատ ուրիշ ամեն խնդիրներու մէջ քուէ չեն կրնար տալ։

Բ· Կաթուղիկոսի ընտրութեան մասնակից ըլլալու համար։

Գ· Երուսաղէմայ և Կ· Պոլսոյ Պատրիարքաց ընտրութեանը համար։

Դ· Արմենական և Քաղաքական ժողովոց մէջ կամ Պատրիարքին ու ժողովոյ մէջ պատահած անհամաձայնութիւնը բառնալու համար։ Սոյն պարագայից մէջ ալ անհամաձայնութեանց ենթակայ եղող կողմերը ժողովին մէջ խօսք միայն ունին և ոչ քուէ։

Ե· Ազգային Սահմանադրութեան վերաքննութեանը համար։ և վերջապէս այնպիսի խնդիրներու համար՝ որոնց վրայ որոշում տալը Ընդհանուր ժողովին կը վերաբերի։

Սակայն այս տեսակ արտաքոյ կարգի նիստերուն տեղի ունենալէն առաջ, Պատրիարքարանի կողմէն գումարման պատճառը Բ· Դրան իմաց տալ եւ լավ անոր հաճութիւնը կատնուի։

ՅՕԳ· 62։ Պատրիարքը կը գումարէ Ընդհանուր ժողովը, Արմենական և Քաղաքական ժողովոյ մէկուն հաւանութեամբը և կամ Ընդհանուր ժողովին մեծագոյն մասին առաջարկութեամբը։ Մինչ թէ այս կերպ արտաքոյ կարգի ժողովը գումարելէն առաջ՝ գումարման պատճառը Բ· Դրան իմաց տալով անոր հաճութիւնը առնել հարկ է։

Ընտրութիւն Եկեղեցական երեսփոխանաց։

ՅՕԳ· 63։ Պօլսոյ մէջ գտնուող ամեն կարգի եկեղեցականք ընտրող են, իրենց գաղին երեսփոխաններուն համար։

Ընտրելի են ամեն կարգի եկեղեցականք, եպիսկոպոս, վարդապետ, քահանայ, բայց պէտք է որ նախ գաւառաց մէջ պաշտօն չունենան։

Բ· Դատաստանի տակ չգտնուին։

Գ· Եթէ վարդապետ կամ քահանայ է, ընտրելին 30 տարին լրացուցած ու 5 տարիէ 'ի վեր ձեռնադրեալ ըլլայ։

Եկեղեցական երեսփոխանաց ընտրութեանը համար Պատրիարքը կը ժողովէ Պօլիս գտնուող բոլոր եկեղեցականները տարին ամսոյն վերջը, և ընտրութիւնը կը կատարուի գաղտնի քուէարկութեամբ և բացարձակ առաւելութեամբ քուէից։

ՅՕԳ· 64։ Եկեղեցական երեսփոխանաց պաշտօնը 10 տարի կը տևէ և 2 տարին անդամ մը մէկ հինգերորդ մասը փոխուելով կը նորոգուի։ Այսչափ 8 տարիները վիճակաւ պիտի որոշուի երեկեք այս հինգերորդ մասը, և թէ՝ վիճակաւ եկող և թէ՝ տասնամեայ պաշտօնը լրացնող երեսփոխանները վերընտրելի են։

Ընտրութիւն աշխարհական երեսփոխանաց։

ՅՕԳ· 65։ Ազգային տուրքը և անձնական արժանիքը հիմ բռնուած են ընտրական իրաւանց։

Ազգային տուրքը ընտրողութեան իրաւունք տալու համար, պէտք է որ ընտրողը տարին գոնէ՝ եօթանասունը հինգ դուրուշ ընդհանուր տուրք վճարէ։

Անձնական արժանիքին վկայեալ անձինք կը համարուին արքունի գիւաններուն անդամ, կամ ուրիշ պաշտօններուն մէջ գտնուողները, վկայեալ բժիշկները, ազգային մասնագէտները, գաստաուները և ազգին օգտակար ծառայութիւններ մատուցած անձինքը։

ՅՕԳ· 66։ Ընտրելու իրաւունքը ըման քսան ու հինգ տարուց հասակէն կ'սկսի, բայց պէտք է որ ընտրողները Օսմանեան տէրութեան հպատակ ըլլան։

ՅՕԳ· 67։ Ընտրելու իրաւունքէն զրկեալ են գաստաուանապէս · · · · (ըստ առաջնոյն։)

ՅՕԳ· 68։ Ամեն ազգային անհատ՝ որ երեսուն տարին լրացուցած ըլլալով, Տերութեան հպատակ, ազգային գործոց և տէրութեան օրինաց տեղեակ է, և որ չէ՝ արգիլեալ ընտրութեան իրաւունքէն ըստ 67դ յօդուածին, ընտրելի է։ Բայց Պօլսոյ թաղերուն կողմէն ընտրուելիք ութսուն երեսփոխանաց գոնէ եօթը տասնմեակը անձինք ըլլալու են։

Եղանակ ընտրութեան Կ· Պօլսոյ եւ գաւառական երեսփոխանաց։

ՅՕԳ· 69։ Ամեն տարի փետրուար ամսոյն սկիզբը Արմենական ու Քաղաքական ժողովները ազգային խորհրդոյ տասնամեակներուն հետ մէկ տեղ գալով համախառնուրդ ժողով կը կազմեն, և Կ· Պոլսոյ ու գաւառներուն մէջ ընտրուելու երեսփոխանաց բաշխման ցուցակը կը շինեն, Պատրիարքարանի Դիւանատան ընդհանուր ապգահամարին նայելով, և Պօլսոյ թաղերուն համար՝ ընտրողաց թիւր, իսկ գաւառներուն համար՝ բնակչաց թիւը հիմ բռնելով։ Եւ ամեն մէկ թաղին ու գաւառին քանի՝ երեսփոխան տալիքը Պատրիարքի ձեռաւ անոնց կը ծանուցանեն։

Երեսփոխանաց պաշտօնը տասը տարի կը տևէ, և երկու տարին անդամ մը թէ՝ Կ· Պոլսի թաղերէն և թէ՝ գաւառներէն ընտրուած երեսփոխաններուն մէկ հինգերորդ մասը կը փոխուի և կը նորոգուի։

Այս հինգերորդ մասին ընտրութիւնը պիտի կատարուի ամեն երկու տարին անդամ մը թէ՝ թաղերուն և թէ՝ գաւառներուն կողմէն մէջերնին փոփոխակի կարգ պահելով։ Առջի ութը տարիներուն մէջ այս փոփոխակի կարգը վիճակաւ պիտի որոշուի, սա՝ պայմանաւ որ եթէ թաղի մը ընտրողները և կամ գաւառի մը բնակչաց թիւը եւեթցած կամ պակասած է, անոր տալու երեսփոխանաց թիւն ալ համեմատութեամբ պիտի եւեթցուի կամ պակսի։

Վախճանեալ կամ հրաժարեալ երեսփոխանաց տեղ ընտրուելիք անձինքն ալ՝ ամեն տարի տարեգլուխն երկու ամիս առաջ պէտք է ընտրուին։

Թաղական երեսփոխանները Կ· Պոլսոյ թաղերուն բնակչաց կողմէն կընտրուին, իսկ գաւառական երեսփոխանները իւրաքանչիւր գաւառի ընդհանուր ժողովին կողմէն կընտրուին։

ՅՕԳ· 70։ Թէ Պոլսի թաղերէն և թէ գաւառներէն ուղղուած երեսփոխանները հարկ է որ ընտրող թաղին կամ գաւառին բնակիչներէն ըլլան, բաւական է որ Պոլսի մէջ բնակին, իրենց ներկայացուցած թաղին կամ գաւառին ազգային գործոցը տեղեակ ըլլան, և ազգասիրութեան և պատուաւորութեան մասին ընտրողաց համարումը ստացած անձինք ըլլան։

Այս երեսփոխանները չէ թէ պիտի ընտրող թաղին կամ գաւառին երեսփոխանները կը սեպուին Ընդհանուր ժողովոյ մէջ, այլ ազգին երեսփոխաններն են համազօր իշխանութեամբ։

ՅՕԳ· 71· Երկու տարին անդամ մը Պոլսի թաղերուն կողմէն ընտրուելիք թաղական երեսփոխանաց հինգերորդ մասին համար, Պատրիարքը փետր· ամսոյ մէջ ընտրող թաղերուն կը ծանուցանէ ընտրութիւնները, ընտրողութեան ու ընտրելիութեան պայմաններն ալ յիշեցունելով։

Այս ծանուցման վրայ թաղական խորհուրդները թաղական երեսփոխանաց ընտրութեանը կը ձեռնարկէ և թաղին քարոզչին կամ՝ անոր չգտնուած ժամանակը աւագերէցին նախագահութեամբը ու թաղին բնակիչներէն 3էն մինչև 6 պատուաւոր անձինք մէկտեղ առնելով ընտրողական ժողով կը կազմեն։

Սոյն ժողովները իւրաքանչիւրն իր թաղին մէջ ընտրողութեան իրաւունքն ունեցողները ստուգելով այրուբենի կարգաւ ընտրողաց ցանկ մը կը պատրաստեն։ Այս ցանկը թաղական խորհրդարանին մէջ ութ օր կախուած կը մնայ, և ընտրողաց որոշումը դիւրացընելու համար՝ ուղղուած երեսփոխաններուն թիւէն եռապատիկ աւելի ընտրելեաց ցանկ մը կը պատրաստեն։ այս ցանկն ալ թաղական խորհրդարանին մէջ կախուած կը մնայ, թէպէտ և ընտրող ամենեւին պարտաւորեալ չեն այս ցանկին հետեւելու։

Գաւառներուն մէջն ալ գաւառական ընդհանուր ժողովոյ անդամները նոյն կերպով կ'ընտրուին։

Գերաքննութիւն։

Ազգային Սահմանադրութեան հիմնական սկզբունքը անփոփոխելի է· բայց երբ փորձառութեամբ ինչ ինչ արատաւորութեանց փոփոխութիւնը կարեւոր տեսնուի, Սահմանադրութեան հաստատուութենէն հինգ տարի ետքը Ընդհանուր ժողովը վերաքննութեան յանձնաժողով մը կը կազմէ առ կերպով։ Արմենական և Քաղաքական ժողովներէն երեքական հոգի։ չորս Տեսուչ խորհուրդներէն երկուքական հոգի, և տասնչմէ զատ վեց հոգի։ զոր Ընդհանուր ժողովը կ'ընտրէ իր մէջէն կամ՝ դուրսէն։ ընդ ամենը 20 հոգի։

Վերաքննութեան յանձնաժողովը կոչոչ հարկաւոր դատուած փոփոխութիւնները որ Ընդհանուր ժողովին կողմէն ընդունուելէն ետքը Բ· Դրան կը ներկայացուին և կը գործադրուին կայսերական հրամանին համեմատ։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օսմանեան արուեստահանդէսին յանձնաժողովին կողմէն հրատարակուած պաշտօնական ծանուցումմը կ'ինայցնէ, թէ արուեստահանդէսին մտից գինը այսուհետև ամեն օր 3 ղուրուշ պիտի ըլլայ։ Իսկ տղայոց և զինուորաց համար 60փարա։

Ուրիշ պաշտօնական ծանուցումմ՚ալ կ'ինայցնէ, թէ Զատկին երեք օրը զինուորական նուագածուայ խումբ մը արուեստահանդէսին մէջ նուագածութիւն պիտի ընէ 'ի զբօսանս այցելու հասարակութեան, և յառաջիկայ երկուշաբթի օրն ալ՝ արուեստահանդէսը փոխանակ կանանց այցելութեանը յատկացեալ ըլլալու՝ արանց պիտի յատկանայ Զատկի տօնին պատճառաւ։

—Ր. Դրսն հրամանաւը կայսերական թղթատարութեան Զարպհանէի շրջանաւորուն վերատեսչութեանցը մէջ եղած նոր կարգադրութեան համաձայն՝ թղթատարութեան վերատեսչութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան՝ թէ յառաջիկայ ապրիլ 1էն սկսեալ Զալաթիոյ մէջ թղթատարութեան գրասենեակ մը բացուելով, Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսուն, Տրապիզոն, Իզմիտ, Աէմիրիկ, Մուտանեա և Թէքիրտաղ ըլլալիք նամակները պիտի ընդունի, և այս տեղերէն եկած նամակներն ալ Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի ցրուէ։

Սկէց զատ թղթատարութեան վերատեսչութիւնը խնայ կուտայ թէ վերոյիշեալ տեղերը ղրկուելիք նամակները մայրաքաղաքիս նամակատունն ալ այսուհետև պիտի ընդունուին։

—Կըսուի թէ Օսմանեան արուեստահանդէսը տեսնելու համար Վիէննայի բնակիչներէն 200ի չափ անձինք Թրիէստ իջեր, և Լոյտի ընկերութեան Էլէքսանտրիա անուն շոգենաւը վարձելով Կ. Պոլիս կուգան։

—Կըսուի թէ Պարագեղի նոր կամուրջին վրայ խանութներ շինուելու որոշումը եւ մնացեր է, հրդեհի առիթներէ վախցուելով։

— Անցեալ շաբաթ օրը մայրաքաղաքիս մէջ հայ դրծաւոր մը սպաննուեցաւ։ Ներեռնագործը որ բեռնակիր մը նէ, խեղճ գործաւորին վրայ փոքրիկ դուռմար մը առնելիք ունենալով՝ չկրնալ վճարելուն համար զանի չարաչար կռփեր, և եռքն ալ խղդեր է։

Ոճրագործն հեռաւեալ օրը բռնուեցաւ երբոր մայրաքաղաքէս փախչելու վրայ էր։

—Պրուսայէն գրուած նամակներէ կը տեղեկանանք թէ քաղաքին կառավարիչ Վասեմ. Նէվրէս փաշային հրամանաւը եղած պաշտօնական քննութեանց նայելով՝ անցեալները Պրուսայի շուկային մէջ պատահած հրդեհին վնասը 30 հազար լիրայի կը հասնի եղեր։ Երկու հարիւր երեսուն երեք խանութ և մեծագումար վաճառք այրեր է, և հրդեհին ժամանակը վթարուսնի չափ աւարառու դողեր բռնուեր են։ Հրդեհին բուն պատճառն ալ չը կրնալով հասկցուիլ, կը կարծուի ընդհանրապէս թէ չարակամութեամբ եղած է։

— Մայրաքաղաքիս անգղիական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ պատերազմական գործոց պաշտօնեայ բարձր։ Ֆուատ փաշան առաջարկեր է վերհափառ Սուլթանին որ ազգային պահասան զինուորաց գունդ մը կազմուի Օսմանեան հպատակներէ՝ առանց կրօնի խտրութեան, և օգոստափառ Ինքնակալն ալ սոյն առաջարկութիւնը կայսերական հրամանագրով հաստատեր է։ Հետևաբար քիչ օրէն յանձնաժողով մը պիտի կազմուի այս նոր զինուորութեան կազմութեանը վերաբերեալ պարագաները սնօրինելու համար։

—Մարիսի պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Սպանիոյ կառավարութիւնը Պ. Լատուար Սանօ անուն պաշտօնատարը մայրաքաղաքիս դեսպան անուաներ է։

ԱՂԴ

Առաջիկայ Ս. Զատկին երրորդ օրը որ է երկու ապրիլի, Բարեգործական ընկերութեան ընդհանուր ժողով պիտի գումարուի։ Տնօրէն ժողովը կազմէ ընկերութեան անդամոց իւրաքանչիւրին որ բարեհաճին այն օրը ժամ 7ին ներկայ գտնուիլ 'ի Բերա Համազգեայց ընկերութեան խորհրդարանը Լալէ փողոցը թիւ 13։

ՕՄԱՆԱՅՄՈՒՆՐ

ՄԵՆԱՍՏԱՆԻՆ ԱՂՕԻՆ

ԿԱՄ

ՏԱՐԱԲԱՂԴ ՎԱՐԴՈՒՀԻ ԹԱՏՐԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԻՀԻՆԳ ԱՐԱՐՍ

ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՐԷՆԻՑՕ ՏԸ ԲՐԷՊՈՒԱ ՏԻԿՆՈՋ

Աղտ թարգմանութիւն

Մ. Մ.

Կը ծախուի մայրաքաղաքիս ամեն հայ գրավաճառներուն խանութը և Գալաշրբոյ խանը թիւ 4 Գ. ընկերութեան սենեակը։ Գինն 10 ղուրուշ։

Պէշիկթաշի Լեժ քաղաքին Ընտիան անուանեալ գործարանատերոյ որոշ հրացաններ, Ռիվոլվըր տորշանակներ զանազան մեծութեամբ և ուրիշ տեսակ զէնքեր կը գտնուին, Գարաբէօյի խանը Մ. Հօր ժամագործին քով։

Մանր վաճառք, և վերոգրեալ գործարանատերոյ զէնքերուն յանձնարարութիւն։

Մեր ազգի բազմահմուտ երաժիշտներէն արդոյ Պ. Նիկողոս Ս. Թաշճեան Հէպապճի խանի 13 թիւ դասարան սենեակը շաբաթը 3 անգամ, երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ժամը 2էն մինչև 6 պատրաստ պիտի գտնուի երգոպական և միանգամայն հայկական երաժշտութիւն դաս տալու։ ուսում դաս առնել ուզող անձինք պէտք է վերոյիշեալ դասարանը երթան ու իրեն կամ սենեկին տեսնեն հետ անձամբ տեսնուին։

Պէշիկթաշի Հայկազեան ընկերութեան արդեամբ տպեալ գրքերը

Առաջնորդ Հայ ընթերցանութեան կամ նոր քերական և հեգասան. գին մէկ ղուրուշ։ Պարտք տպոյց գին 4 ղուրուշ։ Նախագիտելիք մանկանց գին 3 ղուրուշ։ Թուագիտութիւն համառօտ գին 3 ղուրուշ։ Հերականական վերլուծութիւն գին 6 ղուրուշ։ Նոր Հերականութիւն Գարագաշեան գին 8 ղուրուշ։ Անգութն Պեսրոս վիպասանութիւն գին 3 ղուրուշ։ Բարոյականք Պլուտարքեայ Հատոր Բ. գին 2 ղուրուշ։ Նոյն Հատոր Գ. գին 3 ղուրուշ։

Կը ծախուի Կ. Պոլիս գրավաճառ Գ. Յարութիւն Մարդարեանի խանութը։

ՄՕՆԻԹԷՕՌ ԻԼԼԻԻՍԹՌԷ

ՏԷՋ ԷՆՎԱՆՍԻՕՆ

(Գիւտերու պատկերազարդ Մոնիթէօր)

Այս լրագիրը փարիզ կը հրատարակուի ամեն անգամ մը 32—40 երես տետրակի ձևով, որ տարուան վերջը մեծ ուրբաթալ հատոր մը պիտի կազմէ երկիջեան։

Նոր գիւտերը կը հրատարակէ եւ նորահնար մեքենայներուն պատկերները կը ներկայացնէ հանդերձ բացատրութիւններով։

Յաորագրութեան գինն է Կ. Պոլսոյ համար տարեկան 28 ֆրանք։ ասոր վրայ 7 ֆրանք ալ աւելցընելով գիւտոց արտօնագրերուն Մոնիթէօրն ալ կ'ստացուի, որ ամէն ամիս կը հրատարակուի 16—22 երես տետրակով։

Յաորագրութեան սեղմէ Կ. Պոլիս Բիւպլիքաթէօռ Ժէնէրալի տնօրէն Պ. Մէֆրէտիի դրատունը, Բերայի մեծ փողոցը Թէքկէլի վարի կողմը թիւ 485։

Օ ՏԸ ԼԸ ՖԻԼՕՐԻՏ

ՄԱԶԵՐԸ ՋՕՐԱՑԸՆՈՂ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ԲՆԱԿԱՆ ԴՈՑՆԸ ՊԱՀՈՂ ՋՈՒՐ ՄԸ։

Այս ջուրը շատ տարբեր է մինչև հիմա ճանչուած ջուրերէն ու հեղուկներէն։ Ներկ չէ, այլ մազերուն բնական գոյնը կը նորոգէ։

Օգտակար և անվնաս բոյսերէ շինուած ըլլալով, այս ջուրը կարդէ դուրս յատկութիւն մը ունի ճերմկցած մազերը զօրացընելու, գլուխը մաքուր պահելու, գոյացած թեւերը ջնջելու, մազերը շատցընելու և թափելուն առաջքն առնելու։

Մէկ շիշը 10 ֆրանք է։

Կը ծախուի Փարիզ Պիսէն դեղադործին խանութը Ռիշլիէօ փողոց թիւ 112, և Պուլվար Մոնմարթր 21։

Կ. Պոլիսի Գալաթիոյ մեծ փողոցը Թէքկէլի վարի կողմը թիւ 485 Մ. Մէֆրէտիի քով։

ԳԼԽՈՒ ՄԱԶԵՐԸ ՋՕՐԱՑԸՆՈՂ ՋՈՒՐ

Այս օգտակար ջուրը, թէ ճերմակ մազերը կը սևցրէ և թէ մազերուն արմատները զօրացընելով թափելուն առաջքը կառնէ, և թափած մազերուն տեղ նորէն ադեկը կը բուսցընէ, և բոլոր մազերն իրենց նախկին վիճակին մէջ կը վայելցրէ։ Կը ծախուի Զալաթիա Լոմէր փողոցը թիւ 17 Աէրիկայի մաղազան։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԴՐԱՄՈՑ ԱՐԺՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Կ. ՊՕԼԻՍ 30 ՄԱՐՏ	Շաբ. 25	Բշ. 25	Գշ. 26	Դշ. 27	Եշ. 28	Ուր. 29
	Լրշ.	Ղրշ	Ղրշ	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.
Օսմանեան լիրա Մէճ.	101-10	101-10	101-16	101-10		101-10
Քսանոց արծաթ						
Թանզ. Մուսթաղէ	59-30	60	60-28	60-20		58
Եսհամը ձէտիտէ հին	49-10	50	50-8	50-8		47-10
« « նոր	48-30	49-20	50-5	50-4		42-03
« « վերջին	54-30	55-6	55-13	55-20		52-20
Սէրկի 10 տր. տկս. առ.	44-5	44-15	45-20	45-23		42-10

ԱՐՄՏԻՔ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 30 ՄԱՐՏ

Ցորեն Թայղան	———	Ցորեն Իմայիլ կակուղ	———
» Իմայիլ	29—28	» Վարնա »	———
» Կալաց	22—23	» Պուրղաղ »	22—23
» Բուռնիլի Պալէրք	———	» Պալէրք »	———
» Սամսոն	24—23	Եգիպտացորենկալայի	——15
» Աղօթ կակուղ	———	» Իպրայիլ	14—15
» Իպրայիլ »	21—23	Գարի	10—11

Վաճառականոցիս մէջ կայ ընդ ամենը 100000 դրիւ ցորեն ու գարի

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

Գիսոր (Մաղը) սեւ 100 լիրա		15
ճերմակ		—10
Գեղին հատիկ (ձէհրի) Էնգիւրի 100 լիրա		—12
Բուրդ Գըրըմ կէս լուացած.	հօխա	— 8
չի լուացուած 100 լիրա		— 6
Տաճկաստանի 100 լիրա	հօխ	— 9
Բամպակ Գըրդ—Աղաճ եւ Գասապա	Հօխ. 100 լրշ.	—15
Ասոր. Կիպրոս. Ատանա	հօխա	—16-20
Թիֆթիք Էնգիւրի Զանկըրը	100 լիրա	—46
Աֆիոն		265
Քիլիմ բանուած	«	—26
Տերեւ	«	——
Մեղրամոմ դեղին Տրապիզոն	100 լիրա	— 29
Անատոլու	«	— 28

Սուսամ Բուռնիլի	հօխայ	— 5
Կատաւաի հունտ (Ռէթէն թոխ.) Բու.	Քիլ.	42
Անատոլու	»	—46
Զէթ (Զէյթին եաղը) Ա. յվալըդ	Հօխայ	— 6-30
Կրիտա	»	—
Աճառ (Սապօն) Գանտիա	»	— 6
Միտիլի	»	— 4-10
Բրինձ Եգիպտոս Բէշիտ	»	— 2-30
Տիմնոթ	»	— 2-32

ՄԵՏԱՔՍ

(ԻՓԼԻՔ)

Ֆիլոթիւռ 10—— եւ 11—12	110— 120
Խոզակ Պրուսա չոր	90— 100
Պարսկաստանի	42— 45

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

Խանվէ Ռիս եւ Գաֆէ	100 Հայ. լիրա	100—1150
« Մասթին եւ Սէյլան	« «	———
Շաքար պլ. (քէլէ)	6-10 Լտ. կնդ. 100 լիրա	
« փոչի (թոզ)	« «	218
« Հոլ. գլուխ	« «	270
« փոչի	« «	217
« Գաղղ. գլուխ	« «	265
« փոչի	« «	215
Անագ (գալայ)	« «	277
Պղպեղ (պիպէռ).	Հայ. 100 լիրա	—6-20
Լեղակ (չիվիտ) Պենկալա	« «	
« Մատրաս	«	
Ոզդան կարմիր (գըրմըզ)	«	55
« « արծթագոյն	«	50
« « սեսակ Բ.	«	45
« « խոնաւ	«	40
Անուշատոր (Նըշատըր)	Հայ. 100 լիրա	620
Պողպատ (Զէլիք) թիւ 0 եւ 00		150
Կապար (Գուրշուն)	«	——5-10
Թիմեղ (Թէնէքէ) զոյգ մատակ	«	—280
Զինք սոխատակ թիւ 7—12	Հայ.	— 4-20
Երկաթ Անգ. ճողաձեւ (չուպուդ)	կնդ.	55—54
« Բեւեռոց	«	58—60

Ցախատակ	«	——92
« Բոլորակ	«	150
Ռուսիոյ	«	—150
Քարֆիձա	Վարիլ 39 Հայ.	—105
Ծծումբ (քիւքիւրտ) Իտալիա	կնդ.	
Իսթիսպէճ ճէն. զոյգ Մետ.	«	235
« Պէլճ. «	«	140
« Թրիէսթ «	«	80
Ռոմ Անգղիոյ	կալ	45
« Ամերիկա	«	42
Սբառմաչէթ Վէննա	«	20
« Թրիէստ եւ Գաղղ.	«	16

Ան լրագիրը շաբաթն անգամ մը կելլէ շաբաթ օրերը։ Ով որ կուզէ կրնայ ստորագրուիլ, Կ. Պոլիս Զինիլի խանը լրագրոյս գրասենեակը։ Իսկ դուրսերը հոգաբարձուներն են՝

ԻԶՄԻՐ. Յովհաննէս աղա Մազսուտեան.
ԵԳԻՊՏՈՍ. Շաւարշ աղա Ալիթարեան.
ԱՆԴՐԻԱՆՈՒՊՕԼԻՍ. Մանտեսի Սուքիաս աղա Գալուստեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Պ. Խաչատուր Էյմսեան.
ԹՈԽԱԹ. Գէորգ եւ Յոհաննէս աղայք Աբգարեան.
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Զաքարեան.
ԱՏԱՆԱ. Նազարէթ աղա Շահնազարեան.
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Պ. Տ. Մուրատեան.
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Յարութիւն աղա Պ. Ճամճեան
ՎԱՆ. Գրիգոր Աղա Խաչանեան.
ԽԱՐԲԵՐԴ. Պ. Գէորգ Ճաճարեան.
ԵՐԶՆԿԱ. Ընդերցասիրաց Թանգարան։
ԱՏԱԲԱԶԱՐ. Մանտեսի Յակոբ աղա Տ. Գրիգորեան.

Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրուիլ ուզողները՝ այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան բդրացկիլ։

Խմբագիր—Տնօրէն Կ. Ս. ԻՒԹԻՃԵԱՆ

Օգնական Խմբագիր Ա. ՄԻՀՐԴԱՏ ԳԼԷՈՐԳԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ

Կ. ՊՕԼԻՍ ԶԻՆԻԼԻ ԽԱՆ